

1. Sammanfattning

Residenset i Östersund stod klart 1848 och ritades av J A Hawerman. Han var en akademiskt skolad arkitekt som var väl förtrogen med senempirens arkitektur. Residenset var den första byggnaden i staden som uppfördes av tegel. Den kan ses som inledningen till Östersunds omvandling under 1800-talets andra hälft från provinsiell småstad med blandad trähusbebyggelse till ett viktigt centrum för Norrlands inland med stenhusbebyggelse, järnväg och livlig handel.

Residenset är inte en byggnad som står orörd utan det har genomgått om- och tillbyggnader från tiden då det uppfördes vid mitten av 1800-talet, fram till idag. Verksamheten i byggnaden har också förändrats. Idag finns endast funktionerna som bostad och representationslokaler för landshövdingen kvar. Förvaltningsverksamheten för länet har flyttat till nya byggnader i de omgivande kvarteren och lokalerna hyrs nu av privata kontor.

Vid om- och tillbyggnaderna som utfördes under 1900-talets inledande decennier mer än fördubblades anläggningens storlek. De tillbyggda delarna anpassades dock till och underordnades den ursprungliga byggnaden så att dess karaktär bibehölls. Residenset har alltså förändrats men kanske inte försämrats under tidens gång.

Byggnaden är naturligtvis även en symbol för den statliga förvaltningen i denna del av landet. Även om den nu, åtminstone för tillfället, spelat ut sin roll som förvaltningsbyggnad utgör den en historisk kärna i Östersunds nordvästra kvarter, där senare tiders förvaltningsbyggnader ligger samlade kring sitt ursprung.

Den kanske viktigaste och för allmänheten mest kända funktion som residenset har haft genom tiderna har varit som landshövdingens bostad. Det som nu utgör representationsvåning ingick ursprungligen i bostaden men avskildes i och med ombyggnaden 1931 då privatbostaden flyttades till en tillbyggd del.

Representationsvåningen utgör den mest välbevarade delen av residenset med många byggnadsdetaljer kvar från 1848. Det är också den del av byggnaden som i mer än 150 år har haft samma funktion; att utgöra en samlingsplats för länets representation, både internt för Jämtlands läns invånare och för utifrån kommande besökare.